

ABSTRAKT

Analýza podávání léčiv zdravotními sestrami ve zdravotnickém zařízení XIV.

Autor: Sandra Newaldová

Vedoucí práce: PharmDr. Martin Doseděl, Ph.D.

Katedra sociální a klinické farmacie, Farmaceutická fakulta v Hradci Králové, Univerzita Karlova

Úvod: Léková pochybení jsou jednou z příčin vzniku nežádoucích událostí ve zdravotnických zařízeních, vedoucích k ohrožení pacienta nebo poškození jeho zdraví. Studie zabývající se touto problematikou uvádí, že nejčastější pochybení nastane při podávání léčiv zdravotní sestrou ve zdravotnickém zařízení.

Cíl: Cílem diplomové práce je monitorovat léková pochybení zdravotních sester během přípravy a podávání léčiv pacientům, analyzovat jejich prevalenci, určit jejich typ, jejich vztah k dalším ovlivňujícím faktorům, a také jejich závažnost s ohledem na stav pacienta.

Metodika: Prospektivní observační studie s metodou přímého pozorování, provedená ve specializovaném zdravotnickém rehabilitačním zařízení. Studie zahrnovala dvě fáze před a post-intervenční, ve kterých byla sledována, analyzována a hodnocena léková a procesní pochybení zdravotních sester. Sledování byla provedena v každé fázi během tří dnů vždy při ranním, poledním a večerním podání. Výsledky byly analyzovány v programech Microsoft Excel a Wolfram Mathematica.

Výsledky: Studie zahrnovala před a po intervenci 210 a 221 pacientů, 27 a 31 zdravotních sester. Celkově bylo podáno v jednotlivých fázích 4661 a 4391 léčiv. Z toho bylo zjištěno celkem 2703 pochybení před a 390 po intervenci. Z hlediska lékové formy se nejčastěji v obou fázích vyskytovala perorální (92,79 % a 95,53 %), subkutánní (5,11 % a 2,87 %) léčiva, v méně jak 1,6 % pak lokální, inhalační, transdermální, intramuskulární, intravenózní a sublingvální podání. Dle ATC klasifikace byla nejčastěji podávána léčiva z kategorie A (24,76 % a 23,21 %), C (27,01 % a 25,98 %) a kategorie N (22,25 % a 22,34 %). Mezi častá pochybení se řadilo označování rizikových léčiv (100% a 72,22 %), nesprávná hygiena rukou (79,32 % a 0,48 %), nesprávné znehodnocení léčiva (62,50 %

a 16,24 %), neoznačení data 1. použití u LP s opakovaným použitím (58,72 % a 16,67 %) nebo nedodržování správného odstupu od jídla (53,48 % a 2,73 %).

Závěr: V diplomové práci byla analyzována data z výzkumu v rehabilitačním zařízení, zabývající se problematikou pochybení při přípravě a podávání léčiv zdravotní sestrou. Na základě výsledků byly navrženy intervence pro jejich minimalizaci, např. úprava vnitřních směrnic, edukační materiály a semináře pro zdravotní sestry nebo zavedení elektronického medikačního systému. Po konzultaci s vedením rehabilitačního zařízení, zavedením intervencí a úprav vnitřních směrnic se podařilo pochybení zdravotních sester eliminovat.

Klíčová slova: lékové pochybení, podávání léčiv, zdravotní sestra, procesní pochybení, zdravotnické zařízení